

дошкільного віку, оскільки саме в цей віковий період дитина активно входить в соціальне середовище, здобуває досвід взаємодії та спілкування. Розвиток емоційної культури як здібності до сприймання, розуміння, вияву емоційних станів, адекватного реагування на них є однією із найважливіших умов соціалізації дітей. Перспективу дослідження вбачаємо у вивченні ефективних шляхів формування емоційної культури дошкільника.

Список використаних джерел

1. Груша Л. О. *Методика та зміст роботи з виховання емоційної культури дітей 6-10 років. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. 2009. Випуск 47. С.117-120.*
2. Дичківська І. М. *Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.*
3. Кононко О.Л. *Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві). К.: Освіта, 1998. 225 с*
4. Олійник О. *Емоційна компетентність: шляхи реалізації якісного розвитку дитини дошкільного віку. Педагогічна освіта: теорія і практика: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський, 2018. Випуск 24 (1–2018). Частина 2. С.265-270*
5. Павелків Р.В., Цигипало О.П. *Дитяча психологія: навч.посіб. Київ: Академвидав, 2011. 376 с.*
6. Поплужный В.Л. *Эмоциональная культура школьников: метод. пособ. Новгород: Изд-во ГПИ, 1993. 43 с.*
7. *Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. Х.:Прапор, 2009. 672 с.*
8. Розова И.Н. *Развитие эмоциональной культуры детей 5 – 8 лет как необходимое условие их социализации. Педагогические науки. Вестник Череповецкого государственного университета. 2013. № 3. Т. 2. С.139-144.*
9. Сергеева О.А. *Способы воспитания эмоциональной культуры школьников. Молодой ученый. 2009. №4. С.282-285. URL: <https://moluch.ru/archive/4/155/>*
10. Якобсон П.М. *Чувства, их развитие и воспитание. М.: Знание, 1976. 64 с.*

УДК 373.2.015.31:793.31

Вільхова О. Г.

*Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка*

ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті схарактеризовано особливості дитячої народної хореографії, яка є невід'ємною ланкою в системі неперервної хореографічної освіти, спрямованою на самовдосконалення дітей. Проаналізовано вплив народного танцювального мистецтва як могутнього фактору естетичного і культурного виховання особистості дитини дошкільного віку.

Ключові слова: *народна хореографія, діти дошкільного віку, танцювальні здібності, шляхи активації творчої діяльності.*

Постановка проблеми. Розвиток творчих здібностей дітей та молоді, збагачення їх духовного світу, формування сучасного світогляду, виявлення їх обдарувань, збагачення творчого потенціалу є одним із пріоритетних напрямів сучасної системи виховання в Україні. Хореографія в нашій країні набуває все більшої популярності, стає одним із найдієвіших чинників формування всебічно розвиненої, духовно багаті особистості. Формування хореографічної культури як гармонії фізичного, психічного, духовного та культурного розвитку особливо набуває значущості у закладах дошкільної освіти, з огляду на психо-фізіологічні потреби дитини в процесі пізнання, розвитку і трансформації, становлення її як особистості. Дослідження проблеми всебічного розвитку дошкільників засобами хореографічного мистецтва зумовлюється такими факторами:

- потреба у зростанні творчих ресурсів в умовах глобалізації суспільства;
- необхідність постійного росту творчої активності у всіх сферах конструктивної діяльності;
- провідна роль творчості як суб'єктивного і об'єктивного факторів розвитку загальної культури особистості.

Необхідно усвідомлювати, що оновлення всіх сфер діяльності суспільства породжує потребу в переоцінці світоглядних орієнтацій, пошуку нових форм та методів навчально-виховної роботи з дітьми. Дитячий танцювальний колектив у цьому відношенні виступає найважливішою ланкою, без якої фактично не можливий цілісний розвиток танцювального мистецтва в нашій країні. Він є основним джерелом для самодіяльної і професійної хореографії. З усіх напрямків хореографічної діяльності навчання проводиться у спеціально організованих колективах, де діти дошкільного віку вивчають тренувальні вправи систем класичного і народно-сценічного танців, що допомагають їм технічно і виразно виконувати як українські танці, так і танці різних народів, інсценізації пісень, сюжетні та ігрові танці тощо

Аналіз останніх досліджень. Аналіз наукової літератури свідчить про посилений інтерес педагогів-хореографів до різноманітних аспектів означеної проблеми: історія становлення хореографії, тенденції і перспективи танцювального мистецтва, функції української хореографії, опис народних танців (В. Авраменко, Г. Березова, О. Бердовський, К. Василенко, В. Верховинець, П. Вірський, А. Гуменюк, П. Григор'єв, Ю. Громов, Р. Захаров, Є. Зайцев та ін.); програми та навчально-методичне забезпечення гурткової роботи, значення, місце й роль мистецької освіти в системі навчання та виховання, поради керівникам дитячих хореографічних гуртків, аматорських колективів (І. Антипова, Л. Бондаренко, та ін.), сучасні історико-мистецтвознавчі й педагогічні

проблеми танцювальної культури, виховний потенціал хореографічного мистецтва (Л. Андрощук, Т. Благова, О. Жиров, В. Кирилюк, П. Коваль, С. Легка, Т. Луговенко, О. Мартиненко Т. Сердюк, О. Таранцева, Т. Черніговець, Д. Шариков, В. Шевченко, А. Шевчук, та ін.).

Метою статті є здійснення комплексного аналізу впливу хореографічного мистецтва на всебічний розвиток дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Важливу роль у процесі виховання дошкільників відіграє хореографія, тому що танець за своєю природою є синтетичним видом мистецтва, який поєднує в собі духовно-культурний і тілесно-культурний компоненти, що сприяє різнобічному розвитку дитини. Хореографічне мистецтво є частиною дієвого засобу формування творчих якостей особистості. Танець містить у собі розвиток можливостей розумового, естетичного й етичного виховання дітей, координації їхніх рухів, пластики, граціозності та гнучкості, є засобом формування творчих здібностей дитини [6, с. 7].

Особлива активізація свідомості засобами хореографічного мистецтва зумовлюється тим, що танець (як художній твір) – явище соціальне, яке відтворює дійсність і оцінює зображуване, прагнучи виявити його сутність. Така передача цінності буття, на думку В. Рагозіної, не тільки збагачує дітей життєвим досвідом, але й спонукає до його ціннісного переживання, яке є важливим компонентом світоглядної позиції [3, с. 17].

Перед педагогом-хореографом стоїть складне і важливе завдання – виховати якщо не професійного танцівника, то здорову і всебічно розвинену творчу особистість. Адже мистецтво танцю має надзвичайно великий вплив на загальний розвиток дошкільника. Необхідно пам'ятати, що надзвичайно важливим для кожної людини є процес її входження у соціальне середовище (соціалізація), який проходить більш успішно тоді, коли діти відвідують творчі колективи, особливо хореографічні. Соціальний розвиток особистості засобами хореографічного мистецтва забезпечується рядом об'єктивних та суб'єктивних факторів і передбачає глибокий інтерес до цього жанру мистецтва та активну участь особистості в художньо-творчій діяльності [5, с. 10].

На жаль, деякі люди скептично ставляться до використання танцю для розвитку не лише фізичних, але й інтелектуальних здібностей дошкільників. Тоді як наукові дослідження свідчать про те, що існує тісний зв'язок між розвитком рухових здібностей дитини і розвитком її мови та інтелекту. Тому таке важливе значення мають заняття хореографією для розумового розвитку дитини дошкільного віку. Навчання у хореографічних студіях розвиває не тільки спеціальні, а й загальні здібності, які стануть у пригоді для будь-якої творчої діяльності.

Розвиток особистості, зокрема творчий, відбувається у процесі її навчання і виховання, під впливом різноманітних зовнішніх і внутрішніх факторів. Однак саме хореографія – комплексний вид мистецтва – сприяє цьому якнайкраще. Танець поєднує в собі і музику, і театральне мистецтво. У сучасних умовах творчий розвиток особистості має дуже важливе значення і вимагає пошуку нових шляхів і методів, розробки та впровадження передових інноваційних технологій. У процесі занять хореографією дитина набуває рис і якостей, за допомогою яких можна творчо мислити у будь-якій ситуації.

Одним із найважливіших чинників творчого розвитку дітей є створення умов, що сприяють формуванню їх творчих здібностей. Виділяють такі умови їхнього розвитку:

- ранній фізичний розвиток,
- створення обстановки випереджаючого розвитку,
- забезпечення максимальної напруги сил під час виконання творчих завдань,
- надання дитині свободи (у розумних межах),
- комфортна психологічна обстановка [7, с. 16].

У загальній системі фізичного виховання дітей танець посідає значне місце. Торкаючись проблеми фізичного виховання В. Верховинець писав: «Дітям потрібна гімнастика, але така, яка б не розстроювала б їх нервів, а заспокоювала, приносила все нові враження і непомітно, без відома дітей, розвивала б у них не тільки силу фізичну, але єднала в собі виховання тіла і розуму» [2, с. 19].

У процесі хореографічної роботи з дошкільниками, педагогу обов'язково необхідно використовувати ігри під час занять, адже завдяки їм можна розвинути у дитини пізнавальний інтерес до танцювального мистецтва і виховати найкращі людські якості. Граючись, дитина зосереджує увагу, а це вже є початком виховання сильної волі. Важко переоцінити значення ігор та забав у справі формування фізично здорового, етично стійкого та інтелектуально розвиненого майбутнього члена суспільства. [4, с. 6].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Сучасний стан розвитку хореографічної освіти в Україні можна схарактеризувати як етап пошуку шляхів і методів, які б давали змогу краще розкрити і розвинути здібності кожної дитини. Організація творчого процесу передбачає створення умов, які стимулюють дії дошкільників: підготовка до нової діяльності, наявність позитивно забарвленої, доброзичливої атмосфери, імітаційна гра, зміна та ускладнення завдань, поєднання індивідуальної та колективної діяльності тощо.

Окремі висновки та узагальнення нашої статті можуть бути використані як основа для подальших напрацювань у даній сфері.

Список використаних джерел

1. Березова Г. Хореографічна робота з дошкільнятами. 2 -е вид. К.: Муз. Україна, 1989. 208 с.
2. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. К.: Муз. Україна 1989. 111 с.
3. Рагозіна В. З історії хореографічного виховання. Мистецтво та освіта. №2. 2006. С.15-19.
4. Роговик Л. Танець і практична психомоторика. К.: Міжрег. ін-т удоск. вчителів. 2007. С.3-11.
5. Тараканова А. Танці – зцілюють. Освіта. № 9. 2006. С.10.
6. У барвистому віночку. Збірник дит. танців. /Упорядник Л. Бондаренко. К.: Мистецтво, 1984. 145 с.
7. Фриз П. Зміст, форма і сутність хореографічної культури та її вплив на творчий розвиток особистості дитини. Музикознавчі студії : Наукові збірки ЛДМА імені М. Лисенка. Львів. 2007. Вип. 16. С. 15-23.

УДК 37.018.1.064 – 055.52-055.62

Воєвода С. В.

*Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка
Науковий керівник – к.п.н., доц. Ковалевська Н. В.*

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ДОРΟΣЛОГО І ДИТИНИ В УМОВАХ СІМ'Ї

У статті розглянуто особливості впровадження технологій психолого-педагогічного проектування взаємодії дорослого і дитини в умовах сім'ї . Автором висвітлено теоретико-методичні аспекти впровадження домашнім (сімейним) вихователем технологій у роботу з дітьми дошкільного віку.

***Ключові поняття:** педагогічна технологія, метод проектів, педагогічне проектування, сім'я , домашній (сімейний) вихователь, дитина дошкільного віку.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. У Законі України «Про дошкільну освіту» зазначена необхідність модернізації першої освітньої ланки, вдосконалення її змісту, осучаснення навчально-виховних технологій, приведення їх у відповідність до вимог сьогодення. У Коментарі до «Базового компонента дошкільної освіти в Україні» окреслено оновлену мету і пріоритети розвитку дошкільної освіти, а саме – «Сучасна дошкільна освіта повинна носити характер інноваційної діяльності. Використання сучасних виховних і навчальних технологій є пріоритетним напрямом розвитку» [1, с. 16].

Аналіз останніх досліджень. Все частіше на сторінках педагогічних періодичних видань методисти, вихователі діляться власним досвідом у продуктивному використанні методу проектів,